

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Základní škola Stříbrná Skalice, okres Kolín

Náměstí 69, 281 67 Stříbrná Skalice

Identifikátor školy: 600 045 510

Termín konání orientační inspekce: 29. - 30. leden 2001

Čj.	031 40/01-2163
Signatura	oc1cu117

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Stříbrná Skalice je úplnou základní školou s osmi třídami, dva ročníky jsou spojeny (třetí + pátý ročník). Pro organizační strukturu školy je nejdůležitějším faktorem počet žáků. V tomto školním roce má škola 137 žáků, sedmáct z nich je integrovaných s různými typy zdravotního postižení. Užíván je schválený učební plán čj. 16 847/96-2 *Základní škola*, bez zapracování úprav a doplňků čj. 25 018/98-22 schválených MŠMT ČR dne 1998-08-25. Vyučováním cizím jazykem je anglický jazyk, doplněním je zavedená nepovinná výuka německého jazyka.

Orientační inspekce probíhala v podmínkách ovlivněných skutečností, že dva pedagogové druhého stupně (vyučující přírodovědných předmětů) byli v pracovní neschopnosti. V závěru inspekce byly okresním hygienikem vyhlášeny chřipkové prázdniny.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk - první stupeň

Týdenní hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu, členění předmětu na jednotlivé části, jazykové a slohové vyučování, čtení a psaní, je v souladu s požadavky zvoleného vzdělávacího programu. Učitelky vyučují podle zpracovaných časově-tematických plánů, jejichž úroveň je rozdílná. Z plánů i ze zápisů v třídních knihách vyplývá, že do nich nebyly zapracovány výše uvedené úpravy a doplňky. Osnovy byly porušeny ve školním roce 1999/2000 v pátém ročníku zařazením učiva, které dle úprav a doplňků bylo přesunuto do vyššího ročníku (řadové číslovky, čtyři týdny probíraný kondicionál). Příprava na jednotlivé hodiny má také rozdílnou úroveň. Výuka v spojené třídě je promyšlená a funkční, úroveň ostatních je průměrná. V žádné ze sledovaných hodin nebyly využity audiovizuální pomůcky, z didaktických pouze kartičky. Pro integrované žáky se specifickými vývojovými poruchami nebyly připraveny kvalitativně rozlišené úkoly. V plánování a přípravě jsou citelně slabá místa.

Materiální podmínky školy jsou průměrné, v sledovaných hodinách byly využity tradiční prostředky (tabule a křída, učebnice, sešity), v menší míře pomocné namnožené materiály. Psychohygienické zásady jsou ve všech hodinách dodržovány, vyučující zařazují relaxační prvky, dbají na správné držení těla a sezení žáků při psaní. Úroveň psychohygienických podmínek včetně podnětného a estetického prostředí tříd byla velmi dobrá. Personální podmínky jsou podprůměrné. Vyučující českého jazyka na prvním stupni nemají příslušnou pedagogickou a odbornou způsobilost. Podmínky výuky jsou celkově průměrné.

V organizaci, metodách a formách práce převládá práce jednotlivých žáků u tabule, frontální procvičování, využití cvičení v učebnici. Samostatná práce byla funkčně zařazena v spojené třídě. Činnostní charakter má výuka čtení a psaní. Vzhledem k malému počtu žáků ve třídách uplatňují učitelky individuální přístup, žáci pracují svým tempem, do jednotlivých činností se aktivně zapojují. Organizace, metody a formy práce mají průměrnou úroveň.

Ve sledované výuce byla zařazena především vstupní motivace, v průběhu hodin potom vyučující žáky povzbuzovali, poměrně často zařazovali pochvalu. Ojedinelá byla funkční motivační práce s chybou. Častou zpětnou vazbou si učitelé ověřovali pamětní zvládnutí učiva či pochopení nové látky. Hodnoceni byli žáci ponejvíce slovně, klasifikováni byli ve sledovaných hodinách zřídka. Frekvence známek v žákovských knížkách je četná, slabí žáci i žáci s vývojovými poruchami jsou hodnoceni dobrými i velmi dobrými známkami, avšak nedostatkem je občasná kumulace nedostatečných známek z diktátů. Diktáty píšou všichni žáci,

nejsou místo nich zařazována doplňující cvičení. Ve škole byla v tomto směru mezi vyučujícími i rodiči sjednána dohoda o způsobu klasifikace. V žádné ze sledovaných hodin nebyla zaznamenána vnitřní diferenciací. Vyučovací jednotky nebyly vesměs profesionálně ukončeny, často byly ještě zadávány úkoly po zvonění. Motivace a hodnocení žáků ve vyučovacím procesu měly průměrnou úroveň.

Celková atmosféra hodin byla pozitivní a spíše přátelská. Nežádoucí projevy byly řešeny jen sporadicky. Vzájemná komunikace mezi učiteli a žáky je založena na důvěře. Žáci jsou vedeni k dodržování pravidel slušného chování. Komunikativní projevy učitelů byly kultivované, převládalo užívání spisovné češtiny. Úroveň komunikativních dovedností žáků byla rozdílná, pozitivem bylo vedení a důsledné opravování nespisovných tvarů. Interakce a komunikace měly velmi dobrou úroveň.

Celkově je úroveň vzdělávání českého jazyka na prvním stupni průměrná.

Český jazyk - druhý stupeň

Týdenní hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu, také členění na část jazykovou, slohovou a literární je v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Kontinuita výuky je zajištěna tím, že předmět vyučuje jediná učitelka. Kontrolou zápisů v třídních knihách bylo zjištěno v loňském školním roce porušení učebních osnov tím, že v osmém ročníku byly v pěti týdnech probírány slovesné třídy a vzory, učivo, které v osnovách není zařazeno. Časově-tematické plány jsou funkční, řazení učiva dále respektuje doporučení vzdělávacího programu. Příprava na jednotlivé hodiny byla pečlivá, promyšlená, byly zařazeny pomůcky (informativní literatura, meotar, namnožené pomocné materiály). Celkově jsou plánování a příprava průměrné.

Pomůcky, které škola má, jsou v hodinách využívány, v materiálním zabezpečení (např. slovníky, videoukázky) jsou určité rezervy. Psychohygienické zásady byly dodržovány, ve vyučování byly zařazovány zajímavé mezipředmětové a regionální informace. Vyučující je odborně i pedagogicky způsobilá pro výuku českého jazyka. Podmínky výuky jsou celkově velmi dobré.

Organizace vyučování se vyznačovala častým střídáním metod a forem práce (mluvní cvičení, práce s chybou, práce s učebnicí - frontální i samostatná, několikrát byl využit zpětný projektor, magnetická tabule, informativní literatura apod.). V řízeném rozhovoru byli žáci vedeni k vyvozování poznatků, k jejich aplikaci, žáci uváděli varianty, byla připuštěna diskuze. Celkově měly organizace, metody a formy práce nadprůměrnou úroveň.

Vstupní motivace byla zastoupena seznámením s programem hodiny. Motivace v průběhu hodiny byla spíše sporadická. Žáci však byli povzbuzováni, při hodnocení byl jejich výkon srovnáván s předcházejícím. Určité rezervy jsou ve slovním zhodnocení při klasifikaci známkou. Žáci byli vedeni k sebehodnocení. Motivace a hodnocení měly průměrnou úroveň.

Komunikace vyučující byla kultivovaná, klidná, v hodinách nemusely být řešeny nežádoucí projevy žáků. Pravidla vzájemné tolerantní komunikace jsou akceptována, ve sledovaných hodinách byla znatelná úcta žáků k vyučující. Interakce a komunikace měly velmi dobrou úroveň.

Úroveň vzdělávání v českém jazyce na druhém stupni má celkově velmi dobrou úroveň.

Matematika – první stupeň

Výuka matematiky byla sledována ve všech ročnících prvního stupně školy. Časová dotace předmětu odpovídá schválenému učebnímu plánu. Ředitelka školy zadala jednotlivým učitelům zpracování tematických plánů, které ale nerespektují výše uvedené úpravy a doplňky. Kontinuita výuky je zajištěna používáním ucelené řady učebních textů a pracovních sešitů.

V několika případech došlo k porušení učebních osnov (z přílišné vazby výuky na používané učební texty a nezpracováním výše uvedených změn a doplňků). Ve druhém ročníku bylo ve školních rocích 1999/2000 i 2000/2001 zařazeno učivo nad rámec osnov *automatizace násobitek 2, 3, 4, 5 a násobilky 6, 7, 8, 9*. Ve třetím ročníku bylo ve školním roce 1999/2000 nad rámec schválených osnov probíráno učivo *kružnice, kruh*, ve čtvrtém ročníku *konstrukce trojúhelníka včetně trojúhelníkové nerovnosti*, v pátém ročníku *vzájemná poloha dvou kružnic*. Bezprostřední příprava jednotlivých vyučovacích hodin byla sice pečlivá po stránce obsahové, rezervy jsou v oblasti metodické. Chybí příprava a realizace výraznější vnitřní diferenciací, obohaceného kurikula, práce s talenty, nedostatky byly v časovém rozvržení apod. Citelně slabá místa v přípravě výuky jsou ve využití didaktické techniky. Vyučující jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení, realizují individuální práci s nimi. V plánování a přípravě výuky jsou citelně slabá místa.

Ve třech ročnících prvního stupně (druhém, třetím a pátém) je výuka zajištěna učitelem s odbornou i pedagogickou způsobilostí, ve zbývajících dvou je výuka vedena pedagogy bez této požadované způsobilosti. Učivo je interpretováno věcně správně. Výuka probíhá v kmenových učebnách jednotlivých tříd, prostorové podmínky jsou standardní, péči zřizovatele je postupně obměňováno vybavení školním nábytkem s prioritou nábytku žákovského. Materiální vybavení školy je na průměrné úrovni, dílčí negativa spočívají spíše v efektivnosti jeho využívání a v závislosti na přístupech učitelů. Přestože všichni učitelé prošli kurzem ovládání počítače a škola má základní softwarové vybavení, v matematice na prvním stupni není počítačů využíváno. Do hodin jsou zařazovány relaxační chvíle, psychohygienické podmínky nepříznivě ovlivňuje malá délka přestávek. V podmínkách výuky jsou pozitiva a negativa téměř v rovnováze.

V organizaci hodin převládá frontální výuka, přímé vyučování spočívá v předávání informací, procvičování, upevňování a ověřování získávaných poznatků a dovedností. Pouze v prvcích jsou zařazovány moderní pedagogické přístupy a metody (aktivní učení, sociální metody, heuristické postupy apod.). Samostatná práce žáků je organizována pouze v procvičovacích částech hodin, těmto částem hodin byla věnována dostatečně dlouhá doba. Málo zřetelná je práce s chybou, zpětné vazby mají většinou charakter slovního sdělení výsledku. Nízké počty žáků ve třídách umožňují individuální přístupy, žáci jsou poměrně často zapojováni. V názornosti výuky byla pozitivní a negativní zjištění téměř v rovnováze. Většinou dobrá je příprava na tabuli, cílené pěstování dovedností porozumět numerickým a grafickým sdělením, v nižších třídách častá manipulace s kartičkami apod. Chybí využití číselných os, málo názoru je při řešení slovních úloh a vyskytuje se i pouze abstraktní práce s čísly. V efektivitě využití vyučovacího času jsou rezervy. Organizace a metody práce mají průměrnou úroveň.

Pro motivaci jsou nejčastěji využívány motivační výzvy a pozitivní posilování, průběžné dílčí hodnocení a soutěže. Při řešení úloh je žákům poskytována pomoc. Motivující střídání metod práce a monotónnost jsou přibližně ve stejném poměru. Hodnocení má dostatečnou četnost, pro průběžnou klasifikaci je některými učiteli používána stupnice neodpovídající používanému klasifikačnímu řádu (s mínusy). Také v motivaci a hodnocení jsou pozitiva a negativa téměř v rovnováze.

Pedagogy je respektována žákova osobnost, všichni většinou dodržují dohodnutá pravidla jednání a komunikace. Drobné prohřešky žáků jsou řešeny přiměřenými způsoby. Verbální i neverbální komunikace učitelů je celkově na průměrné úrovni. V komunikaci žáků převládá pouze přímá (většinou jednoslovná) reakce žáka na otázku nebo úkol zadaný učitelem, který rovněž provádí zobecnění a formulaci poučky apod. Komunikace a interakce jsou na průměrné úrovni.

Kvalita vzdělávání matematiky na prvním stupni školy je průměrná.

Prvouka, přírodověda, přírodopis

Při výuce těchto předmětů je plněn bez výhrad učební plán realizovaného vzdělávacího programu. Přírodopis je povolenou interní úpravou ředitelky školy ve dvou ročnících druhého stupně dotován navýšeným počtem hodin. Podle zápisů v třídních knihách ze školního roku 1999/2000 a podle předložených časově-tematických plánů nebylo do přírodovědy čtvrtého a pátého ročníku včleněno učivo povinného kurzu „*Výchova ke zdraví*“. Obsah výuky přesně kopíruje používané učebnice. Aktuální příprava na jednotlivé zhlédnuté hodiny byla pečlivá, přesto měla dílčí nedostatky. Plán na některé vyučovací hodiny byl obsahově předimenzovaný, učitelky, ve snaze splnit všechno, co si naplánovaly, nereagovaly na aktuální stav ve třídě a nedodržovaly čas stanovený pro přestávku. V aktuálním i dlouhodobém plánování byla zjištěna citelně slabá místa.

Tři hodiny prvouky (z celkového počtu 7 hodin týdně) a dvě hodiny přírodovědy (z celkového počtu 4 hodiny týdně) učí učitelky, které nespĺňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku na prvním stupni. Přírodopis je vyučován učitelkou, která obě předepsané způsobilostní podmínky splňuje. Personální zajištění tohoto bloku předmětů má průměrnou úroveň. Výuka předmětů probíhá v kmenových třídách, jedna z nich je přizpůsobena výuce přírodopisu (má charakter odborné pracovny, ale není tak ostatními třídami využívána). Prostorové podmínky ve všech třídách jsou velmi dobré. Vybavení pro výuku (učebnice, učební pomůcky, didaktická technika, částečně i další informativní materiály) je průměrné. Pro hodnocené předměty škola dosud nevlastní žádné počítačové výukové programy. Aktuální zajištění sledované výuky pomůckami a přírodninami bylo velmi dobré. Při vlastní výuce pouze ve dvou vyučovacích hodinách učitelky reagovaly na psychickou únavu a statický charakter činnosti žáků a zařadily do výuky praktické činnosti a pohybové relaxační aktivity. Psychohygienické podmínky dané vlastními výukovými prostorami a upravované organizací vyučovacích hodin jednotlivými učitelkami jsou průměrné.

Struktura sledovaných vyučovacích hodin většinou odpovídá výukovým cílům. Velký důraz je kladen na opakování a procvičování učiva, které je náročné na paměť. Proto jsou rozvíjeny různé techniky, které podporují zapamatování si různých fakt. Ve všech zhlédnutých hodinách je patrná výrazná dominance učitelek, které sdělují nové informace, aniž by žáky výrazněji zapojily do vytváření komplexnější vědomosti. Nejběžnějším způsobem aktivace žáků je řízený rozhovor, který učitelky vedou se snahou navázat na některé zkušenosti z praxe či na předcházející vědomosti. Spíše ojediněle jsou žáci vedeni k aplikování učiva. Při pozorované výuce však mohou žáci pracovat s přírodninami (pozorovat stavbu těla rostlin v prvouce, prohlédnout si některé nerosty a horniny v přírodovědě a přírodopisu, obrazový materiál a model kostry v přírodopisu). Záměrně vytvořit prostor pro samostatné a aktivní učení se však učitelkám nedařilo. Dokonce i vytvoření zápisu o probíraném učivu bylo, až na jednu výjimku, záležitostí pouze učitelek. Jen v jedné vyučovací hodině se žáci učili kooperativní technikou. V organizaci, metodách a formách výuky převažují negativa.

Pozornost a zaujetí žáků jsou v průběhu hodiny povzbuzovány zařazením některých aktuálních či regionálních informací k probíranému učivu. Jen nepatrně se do obsahu sledovaných hodin promítají mezipředmětové souvislosti (např. výrazně se nabízelo spojení učiva přírodopisu s učivem chemie v devátém ročníku). Výkon žáků učitelky hodnotí nejčastěji slovně, průběžně nebo klasifikací při zkoušení. Nápaditější forma prověřování výsledků učení je užívána v devátém ročníku. Při ověřování učiva je zcela evidentní výrazné zaměření na faktografii. V žádné z navštívených tříd nebyla prováděna hlubší analýza chyb, nebyla využívána metoda práce s chybou. Účinnost motivace a způsob hodnocení žáků jsou průměrné.

Osobnost žáka je vesměs respektována. Nedostatky v organizaci a metodách výuky se však negativně promítají také do oblasti spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem (jen minimální množství příležitostí) i mezi žáky a učitelkami. Monotónní frontální práce žáky příliš nezaujme a potom samozřejmě dochází k reakcím (drobná nekázeň, pasivita, hledání nežádoucích podnětů). Ve většině hodin však byli žáci ukáznění, snažili se vyhovět dohodnutým pravidlům jednání a chování. Žáci obtížně nacházeli vhodná slova, kterými by prezentovali výsledek své práce. Jejich vyjadřování svědčí o tom, že se jen omezeně učí diskutovat, sdělovat své vlastní názory a obhajovat je (v nižších ročnících je paradoxně situace lepší než v ročníku devátém). Celkově je úroveň interakce a komunikace průměrná.

Výuka v bloku předmětů prvouka, přírodověda a přírodopis má výrazné nedostatky, citelně slabá místa.

Dějepis + vlastivěda

Týdenní hodinová dotace obou předmětů je v souladu s učebním plánem. Kontinuita výuky je zajišťována na druhém stupni tím, že předmět vyučuje jediná učitelka, na prvním stupni vzájemnou dohodou dvou učitelek. Z kontroly zápisů třídních knih loňského i letošního školního roku vyplynula správná strukturalizace a chronologické řazení učiva, osnovy byly splněny. Tematické plány pro výuku vlastivědy mají rezervy v systematickém a funkčním dělení jednotlivých témat. Příprava na jednotlivé hodiny je průměrná, nebyly využity dostupné pomůcky. Plánování a příprava mají průměrnou úroveň.

Materiální podmínky školy jsou standardní, pomůcky, které škola má, nebyly ve sledovaných hodinách zcela využity. Psychohygienické zásady nebyly porušeny, žáci se učí v pěkném prostředí, relaxace v průběhu hodin byla realizována zařazením volnějších forem práce (křížovka, zařazení regionálních prvků apod.). Personálně je výuka zabezpečena na druhém stupni vyučující s odbornou i pedagogickou způsobilostí, na prvním stupni bez příslušné odborné a pedagogické způsobilosti. Podmínky výuky jsou celkově průměrné.

Organizace hodin byla klasická (zkoušení, výklad, zápis), převládá rutinní přístup pedagoga. Vlastivěda v pátém ročníku je vyučována společně s českým jazykem v jedné a v druhé hodině s prvoukou třetího ročníku. Převažuje řízený rozhovor - s dominantní úlohou učitele, práce s mapou a samostatná práce. Pozitivem je zájem žáků o předmět. V hodinách dějepisu dominuje monologický projev vyučující. I když je výklad podáván zajímavou formou, je zpestřován regionálními prvky, žáci jsou spíše pasivní. V organizaci, formách a metodách jsou pozitiva a negativa téměř v rovnováze.

Motivace je zastoupena mimo jiné seznámením s programem hodin. Vlastivědné učivo je aktualizováno, učitelka ve výuce využívá zkušeností žáků. V hodinách dějepisu byli žáci zkoušeni, jejich výkon byl zhodnocen, oklasifikován, známka byla zdůvodněna. Učitelka žákům při zkoušení pomáhá (možnost výběru formy zkoušení), zadává dobrovolné úkoly. Hodiny nebyly zakončeny zhodnocením splnění cíle či celkové práce žáků. Motivace a hodnocení měly průměrnou úroveň.

Komunikativní schopnosti pedagogů na prvním i druhém stupni byly velmi dobré, obě vyučující užívají spisovnou češtinu, v odpovědích žáků jsou nespisovné tvary opravovány. Značné rezervy jsou v komunikativních dovednostech žáků. Po žácích nejsou vyžadovány odpovědi celou větou, stačí kusá, jednoslovná vyjádření. Atmosféra hodin je klidná, vždy nestresová. V hodinách dějepisu je zřetelný až pasivní přístup žáků, ve vlastivědě je aktivnější. Interakce a komunikace je celkově průměrná.

Výuka dějepisu a vlastivědy má průměrnou úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávání

Ve všech sledovaných předmětech jsou zaznamenány některé společné znaky, charakterizující výuku. Příznivá je vesměs vnitřní atmosféra práce, pozitivní jsou přístupy učitelů k žákům. V dlouhodobém a ročním plánování jsou citelně slabá místa (neznalost úprav a doplňků vzdělávacího programu vede často k porušování učebních osnov, přílišná je vazba obsahu a průběhu výuky na používané učební texty). V konkrétní přípravě na jednotlivé vyučovací jednotky chybí příprava a použití didaktické techniky, včetně počítačové. V organizaci a metodách převládá frontální výuka, málo zřetelná je vnitřní diferenciacce. Jenom v menší části výuky jsou cíleně pěstovány komunikační dovednosti žáků.

Vzdělávání ve sledovaných předmětech má celkově průměrnou úroveň.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitelka školy předložila dva písemné plánovací materiály (*Koncepce výchovně-vzdělávacího působení - Základní škola Stříbrná Skalice a Výhledový plán koncepčních záměrů pro školní rok 2000-2001*). Oba tyto materiály jsou zpracovány velmi formálně, nevymezují žádné priority. Úroveň zpracované výroční zprávy je z hlediska analytického zhodnocení podmínek školy a prostředí, ve kterém se nachází, také spíše slabá, není ji možné považovat za výchozí materiál pro strategické plánování. Ředitelka však zná silné a slabé stránky školy, možnosti a nebezpečí pro její další práci. Škola si některé cíle stanovila a alespoň jeden z nich se objevil ve zpracovaném projektu, který vznikl ve spolupráci školy se *Sdružením osob se zájmem o rozvoj informačních technologií ve školství*. Tento projekt z listopadu 2000, pod názvem *Modernizace počítačového vybavení Základní školy Stříbrná Skalice*, byl podán prostřednictvím Školského úřadu v Kolíně na MŠMT ČR, výsledek posouzení však není dosud znám. Koncepční plánování nezasahuje do oblasti personálního zajištění výuky (současné není v žádném případě optimální) ani do oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Operativní měsíční plánování je zveřejňováno ve sborovně školy. Obsahuje termíny a pověření jednotlivých pracovníků. Existuje jednoduchý plán oprav a údržby, který je zpracováván ředitelkou a projednáván se zástupcem zřizovatele. Na plány ředitelky školy navazují některé další plánovací materiály (plán výchovné poradkyně, preventivní a protidrogový program školy).

V učebních plánech pro druhý stupeň není provedena interní úprava v souladu s realizovaným vzdělávacím programem (výtvarné výchově je v průběhu čtyř let věnováno o dvě hodiny méně a volitelným předmětům v průběhu sedmého až devátého ročníku o jednu hodinu méně než je předepsané minimum). Tím je porušen § 39 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních, středních a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Povinná část je pro žáky sedmého až devátého ročníku doplněna předměty *informatika a rýsování*, kterých se - vzhledem k nízkým počtům žáků v ročníku - účastní všichni žáci, přestože předměty patří do skupiny předmětů volitelných. Žáci školy mohou navštěvovat nepovinné předměty *německý jazyk a náboženství*. Pro žáky prvního stupně je zajištěna *individuální logopedická péče*. Ve škole také probíhá několik zájmových kroužků: *zdravé pískání, florbal, vybijená, německý jazyk, počítačový, hra na klavír, konverzace v anglickém jazyce*. Výuka jednotlivých předmětů je plánována prostřednictvím časově-tematických plánů,

podle jednotlivých zpracovatelů jsou rozdílné kvality. Pro 17 žáků se specifickými vývojovými poruchami učení škola zajišťuje ambulantní nápravnou péči a jsou pro ně vypracovány individuální vzdělávací plány průměrné kvality (vyplněný předtisk). Jsou projednány s rodiči, vyhodnocovány čtvrtletně.

Plánování není pojato jako ucelený systém, který by vymezoval základní cíle v jednotlivých oblastech školy.

Kvalita plánování je - vzhledem k velikosti a podmínkám školy - podprůměrná, mnohé písemné materiály jsou formální a neúčelné.

Organizování

Škola nemá právní subjektivitu. Vedení školy tvoří pouze ředitelka. Funkce zástupce ředitele není obsazena, přestože by to počet tříd a oddělení školní družiny umožňoval. Oficiální metodické orgány ani jejich ekvivalenty nejsou ustaveny. Základními organizačními nástroji jsou jednání pedagogické rady a provozní porady. O jednání jsou vedeny podrobné zápisy. V řídicí činnosti, administrativě a evidenci ředitelka efektivně využívá počítačovou techniku, zapojení do sítě internetu prozatím škola nemá.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu se řídí *Řádem školy*, provozu *Organizačním řádem*. *Organizační řád* upravuje provoz školy a povinnosti všech zaměstnanců. Je doložen rozvržením vyučovací doby a přestávek. Přestože byla předepsaným způsobem schválena výjimka pro režim přestávek, je z pohledu psychohygieny aktuální stav neúnosný pro žáky i pro učitele. Jen jedna z přestávek má předepsanou délku, „hlavní“ přestávka je jen patnáctiminutová, ostatní pětiminutové. Pro žáky i učitele to znamená trvalý chvat a stres a minimální možnost relaxovat.

Povinná dokumentace školy je vedena v předepsaném rozsahu. V průběhu inspekční činnosti v ní byly zjištěny některé nedostatky. Zejména zápisy o probíraném učivu v třídních knihách jsou nevypovídající, kromě výše uvedených porušení učebních osnov ještě v několika případech záznamy jen obtížně dokládají plnění osnov (v předmětu psaní ve čtvrtém ročníku, další nepřesné a neúplné zápisy v matematice v prvním až pátém ročníku – vše zápisy za školní rok 1999/2000). Rozhodnutí ředitelky školy byla vydávána v souladu s platnými právními předpisy. Škola zatím neřešila žádnou oficiální stížnost, řešené případy šikany měly spíše preventivní charakter.

Výrazným nedostatkem informačního systému byla neznalost úprav a doplňků realizovaného vzdělávacího programu z roku 1998. Uvnitř školy jsou informace šířeny zejména v ústním podání, je možné využívat také školní rozhlas. Na nástěnce ve sborovně školy byly v průběhu inspekce umístěny nejen aktuální, ale také již neplatné písemné materiály. Informace o průběhu a výsledcích vzdělávání poskytuje škola zákonným zástupcům žáků prostřednictvím žákovských knížek a také, čtyřikrát ročně, tradičních třídních schůzek. Rodiče žáků vytvořili neoficiální *Sdružení rodičů*. S tím ředitelka řeší některé aktuální problémy školy. Na veřejnosti se škola prezentuje především různými kulturními vystoupeními a dalšími společenskými akcemi v rámci obce (viz výroční zpráva).

Vyroční zpráva školy za školní rok 1999/2000 byla pedagogickou radou projednána a schválena. Je zpracována v souladu s obecně závaznými právními předpisy. Jeden z důležitých údajů (počet hodin odučených učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí) byl v loňské zprávě vykázan v rozporu s vyhláškou č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a předpokladech kvalifikace výchovných poradců (počet výše uvedených hodin byl navýšen).

Organizování má průměrnou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Většinu řídicích a kontrolních kompetencí vykonává ředitelka školy. Z hlediska manažerského stylu je zřetelné zaměření spíše na lidi než na výsledky práce. Ředitelka preferuje v řídicí práci konzultativní styl. Silnou stránkou ve smyslu analýzy vedení pracovníků je vytváření dobrých mezilidských vztahů, spolupráce se zřízovatelem, cílené snahy po společném působení na žáky s rodiči. Slabší oblastí v tomto ohledu je menší razantnost vedení v uplatňování žádoucích modernizačních tendencí školní práce, v systematickém zavádění produktivních prvků, v odstraňování pracovních stereotypů, v systematickosti vedení pedagogů bez příslušné odborné a pedagogické způsobilosti. V řízení se projevuje malá míra předání kompetencí, přílišné zatížení ředitelky operativou. Pro motivování pracovníků jsou užívána projednaná kritéria kvality práce zahrnující deset vyhodnocovaných kategorií, absentuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, menší důraz je v nich také na uplatňování modernizace výchovně vzdělávací práce. Doplňování kvalifikace je zohledňováno při rozdělování jednorázových odměn. Užívaná kritéria vedou k diverzifikovanému rozdělování nadtarifních složek mezd (odměny, jednorázová osobní ohodnocení, jedenkrát ročně obměňovaná výše osobního ohodnocení). Ředitelka vytváří podmínky pro uplatňování tvořivosti a iniciativy pracovníků, avšak rozložení aktivit není rovnoměrné (zpracování *Projektů modernizace počítačového vybavení základní školy*, úroveň dalšího vzdělávání pedagogů, zavádění moderních prvků atp.). Ředitelka školy má schopnost porozumět psychice spolupracovníků, získat jejich loajalitu, umožňovat jejich aktivní účast. Rezervy jsou v úrovni a účinnosti tlaků na realizaci společných cílů.

Ve vedení a motivování pracovníků jsou pozitiva a negativa téměř v rovnováze.

Kontrolní mechanismy

Kontrola ředitelky školy se řídí materiálem *Kontrolní činnost – školní rok 2000-2001*. Ten zahrnuje obecné cíle kontrolní činnosti, kontrolu průběhu vzdělávacího procesu, organizační prvky a požadavky na rozvoj v materiální oblasti. Pro svůj poměrně obecný charakter jsou v něm málo zřetelné dílčí konkrétní kontrolní kroky a jejich časové rozvržení (hospodaření, plnění učebních osnov, úroveň průběžné klasifikace, práce třídních učitelů, využívání didaktické techniky ...). Počet přímých kontrolních vstupů (hospitací) stanovený pro školní rok nebyl v předcházejícím roce splněn, také v rozložení do předmětů a v čase jsou dílčí nedostatky. Na velmi dobré úrovni je naopak vnitřní informační systém v oblasti projednávání poznatků z kontrol. Poznatky jsou pravidelně projednávány na pedagogických radách, konkrétní hodnocení je s učiteli projednáváno individuálně. Ředitelka školy prokázala společnými hospitacemi s členy inspekčního týmu schopnost rozpoznat kvalitu a sdělit vhodnou formou hodnocení. Je vedena evidence hospitační činnosti, používán je formulář *záznam z hospitace* zahrnující 35 sledovaných kritérií, méně zřetelné je v něm hodnocení využití moderních forem a metod výuky. Pro hodnocení výsledků výchovně-vzdělávacího procesu nejsou dosud využívány vnější evaluační nástroje (testy, srovnávací prověrky apod.). Škola používá jen vnitřní mechanismy (čtvrtletní prověrky, sledování úrovně čtení...), méně užívané jsou zpětné vazby ze zjištěných skutečností (prověřování účinnosti provedených nápravných opatření apod.). Zjištěné dílčí nedostatky ve školní dokumentaci (neúplné a nesprávné zápisy v třídních knihách, odchylky od pravidel klasifikace, kvalita tematických plánů apod.) dokládají formální charakter kontrol. Je vytvořen kontrolní systém, ve kterém jsou dílčí negativa (úplnost, účinnost, absence objektivizujících prvků).

Celkově jsou v kontrolních mechanismech pozitiva a negativa téměř v rovnováze.

Hodnocení kvality řízení

Do kvality řízení se promítají objektivní i subjektivní vlivy. Poměrně jednoduchá organizační struktura (nezřízení funkce zástupce ředitelky, metodických orgánů, administrativní pracovnice) vede ke kumulaci práce. Operativní vedení v několika výše zmíněných ohledech zatěžuje koncepční, organizační a kontrolní činnost ředitelky školy.

Řízení má celkově průměrnou úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Výběr z povinné dokumentace školy (rozvrh hodin, třídní knihy školního roku 1999/2000, 2000/2001, třídní výkazy a katalogové listy, protokoly z opravných zkoušek, rozhodnutí o zařazení do sítě škol... čj. 88/12/98, školní řád, záznamy z pedagogických rad)
- Plánovací, organizační a kontrolní materiály školy (*Koncepce výchovně-vzdělávacího působení – ZŠ S. Skalice, Výhledový plán koncepčních záměrů pro školní rok 2000-2001, kontrolní činnost, časově-tematické plány sledovaných předmětů, řád školy, organizační řád, hospitační záznamy ředitelky školy, čtvrtletní prověrky*)
- výroční zpráva 1999 – 2000
- personální dokumentace (hodnocení pracovníka)
- výběr žakovských dokumentů a písemností (žakovské knížky, sešity...)
- projekt *Modernizace počítačového vybavení Základní školy Stříbrná Skalice*
- podkladová inspekční dokumentace (dotazník ředitele před inspekcí, hospitační záznamy ČŠI, inspekční zpráva čj. O-031 20/98-2163).

ZÁVĚR

Podmínky výuky: *Personální podmínky jsou na prvním stupni ve smyslu odborné a pedagogické způsobilosti s citelně slabými místy, na druhém stupni ve sledovaných předmětech velmi dobré. V materiálních a prostorových podmínkách jsou pozitiva a negativa téměř v rovnováze. Celkově jsou podmínky průměrné.*

Kvalita vzdělávání: *Výuka českého jazyka na druhém stupni je velmi dobrá. Ve třech sledovaných oblastech (český jazyk na prvním stupni, matematika, dějepis + vlastivěda) je kvalita vzdělávání na průměrné úrovni, v přírodovědné oblasti (prvouka, přírodověda, přírodopis) jsou citelně slabá místa. Kvalita vzdělávání je průměrná.*

Řízení je celkově průměrné.

Celkové hodnocení: *Práce školy je v hodnocených oblastech průměrná.*

V čerpání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu nezjistila kontrola žádná záporná zjištění, tyto prostředky jsou užívány efektivně.

Od poslední inspekce (v roce 1998) škola zaznamenala kvalitativní posun v materiální a organizační oblasti. Výuka v prvním ročníku je lépe organizačně zabezpečena, tělesnou výchovu se podařilo zajistit v kvalitnějších prostorách, také prostředí školní družiny se zlepšilo. Posun v kvalitě vzdělávací práce (efektivitě hodin, zavádění produktivních prvků, využití podmínek, sledování a přiměřenosti klasifikace) není zřetelný.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Karel Kumstýř	.....
Členové týmu	Mgr. Eva Grušová	.....
	Mgr. Zdeňka Fadrná	.....

V Kolíně dne 2001-02-08

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2001-02-14

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Mgr. Eva Boubínová	.....

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): referát školství OÚ Kolín	2001-03-09	ing. Kejklíček
Zřizovatel: Obec Stř. Skalice	2001-03-09	031 73/01-2163

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	nebyly podány